

„Mokinių motyvacija“

Evaldas Karmaza

Nuoroda

<https://mopsis.info/seminaras-prasideda/katino-dieneles>

Slaptažodis: KD

Susitikimas:

- 10:00-13:20
- Pertrauka (20 min.): 11:30

Maudėtės ežere 🌊

Maudėtės jūroje 🏖️

Važiavote dviračiu 🚲

Skaitėte knygą lauke 📖

Kepėte maistą lauke (ant grilio, laužo) 🔥

Lankėtės svečiuose pas draugus ar giminačius 🏠

Buvote koncerte ar šventėje 🎵

Važiavote į kelionę (Lietuvoje ar užsienyje) 🧳

Užmigote labai vėlai (arba tik ryte) 🌙

Žiūrėjote filmą ar serialą „maratonu“ 🎬

Žaidėte stalo žaidimus ar kompiuterinius žaidimus 🎮

Skynėte uogas ar grybus 🍓🍄

Leidote laiką su vaikais ar anūkais 👨‍👩‍👧

Užsiėmėte sportu (bėgimas, futbolas, plaukimas ir pan.) ⚽

Tiesiog ilsėjotės „nieko neveikdami“ 🌿

„Kiek kartų vasarą...?“

Instrukcija dalyviams:

- Jei padarei vieną kartą → pakelk vieną ranką.
- Jei du → pakelk abi rankas.
- Jei tris → atsistok.
- Jei keturis → pradėk šokti vietoje.
- Jei penkis ir daugiau → pradėk greitai judėti (eiti, mojuoti, pasisukti).

„Kiek kartų kartu...?“

Kiek kartų šią vasarą žaidei kartu su klasioku? 🎮

Kiek kartų valgėte ar pietavote kartu? 🍴

Kiek kartų kalbėjotės telefonu? 📞

Kiek kartų rašėtės ar chatinot internetu? 💬

Kiek kartų buvai pas klasioką svečiuose? 🏠

Kiek kartų klasiokas buvo pas tavę svečiuose? 🏠

Kiek kartų kartu buvote pasivaikščioti? 🚶

Kiek kartų buvote kartu parduotuvėje, mieste ar kavinėje? ☕

Kiek kartų kartu sportavote, žaidėte futbolą ar krepšinį? ⚽

Kiek kartų dalinotės knygomis, žaidimais ar daiktais? 📚

Kiek kartų prisiminėt kartu praeitą mokyklos įvykį? 🏫

Kiek kartų juokėtės iš bendro pokšto ar situacijos? 😂

Kiek kartų padėjai klasiokui (ar jis tau)? 🤝

Kiek kartų susitikote atsitiktinai (mieste, parke, baseine)? 🌳

Kiek kartų kartu buvote kelionėje, ekskursijoje ar stovykloje? 🚌

Instrukcija dalyviams:

- Jei vieną kartą → pakelk vieną ranką.
- Jei du kartus → abi rankas.
- Jei tris → atsistok.
- Jei keturis → pradėk šokti vietoje.
- Jei penkis ir daugiau → pradėk judėti (vaikščioti, mojuoti, pasisukti).

„Ką išmokai vasarą?“

Kiek knygų perskaitei? 📖

Ar dalyvavai kokiuose nors kursuose (gyvai ar online)? 💻

Ar buvai vasaros stovykloje, kur kažko mokėsi? 🍕

Ar atradai naujų augalų ar grybų? 🍄

Ar pastebėjai naujų paukščių ar gyvūnų? 🐦

Ar aplankei muziejų ar parodą? 🖼️

Ar žiūrėjai edukacinį filmą, laidą ar dokumentiką? 🎬

Ar dalyvavai sporto treniruotėse ar varžybose? ⚽

Ar mokaisi naujo instrumento, dainos ar šokio? 🎵

Ar išmokai naują receptą ar kulinarinį triuką? 🔍

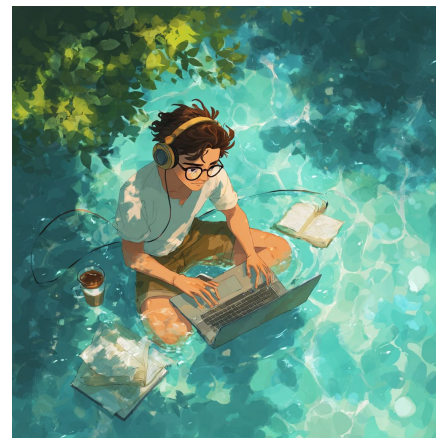
Ar tobulinai kalbų žinias (anglų, vokiečių, lietuvių ir kt.)? 🧠

Ar bandei naują technologiją ar programą? 💡

Ar išmokai naują žaidimą (stalo ar kompiuterinį)? 🎮

Ar treniravaisi kantrybę, ramybę ar kvėpavimą? 🌿

Ar buvai situacijoje, kur teko kažką išmokti „gyvenimiškai“ (pvz., padėti, susitvarkyti, pasiklydus rasti kelią)? 🗺️

Instrukcija dalyviams:

- Jei vieną kartą → pakelk vieną ranką.
- Jei du kartus → abi rankas.
- Jei tris → atsistok.
- Jei keturis → pradėk šokti vietoje.
- Jei penkis ir daugiau → pradėk judėti (vaikščioti, mojuoti, pasisukioti).

5 dalykai, ką verta daryti mokslo metų pradžioje

1. **Pasisveikink su mokiniais pirmiausia** (svarbiau už kolegas – parodai, kad jie yra prioritetas).
2. **Iškart įtrauk į veiklą** (pvz., klausimynas, interesų žemėlapis – padeda mokiniams atsiverti, skaitymo ištrauka, žinių įvertinimas, streso mažinimo pratimas – rodo, kad mokykla yra ir smalsumo, ir ramybės vieta).
3. **Skirk laiko prisistatymams** (vaikai turi progą pasakyti, kas jie yra – taip gimsta artumas).
4. **Kurti bendruomenės ryšius** (diskusijos, žaidimai, bendros užduotys – klasė tampa „mes“).
5. **Aiškiai aptark taisykles** (trumpos, kartu sukurtos, suprantamos – tai saugumo pagrindas).

- **Santykis pirmoje savaitėje:** vardų pažinimas, bendri žaidimai, ritualai, „mes“ jausmo kūrimas.
- Pirmoji savaitė = tonas visam semestru.
- **Antroji savaitė – taisyklės:** 4–5 aiškios, kartu sukurtos, visiems matomos.
- Aptarti ne tik *ką* daryti, bet ir *kodėl* tai svarbu.
- Nuoseklumas – saugios klasės pagrindas.

Pirmosios dvi savaitės – santykis ir taisyklės

Klasėje vaikštome

Klausome, kai kiti kalba

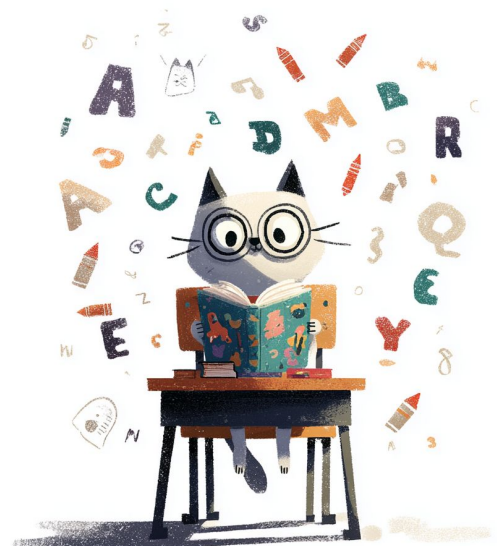
Rūpinamės savo aplinka

Ateiname laiku

Renkamės mandagius žodžius

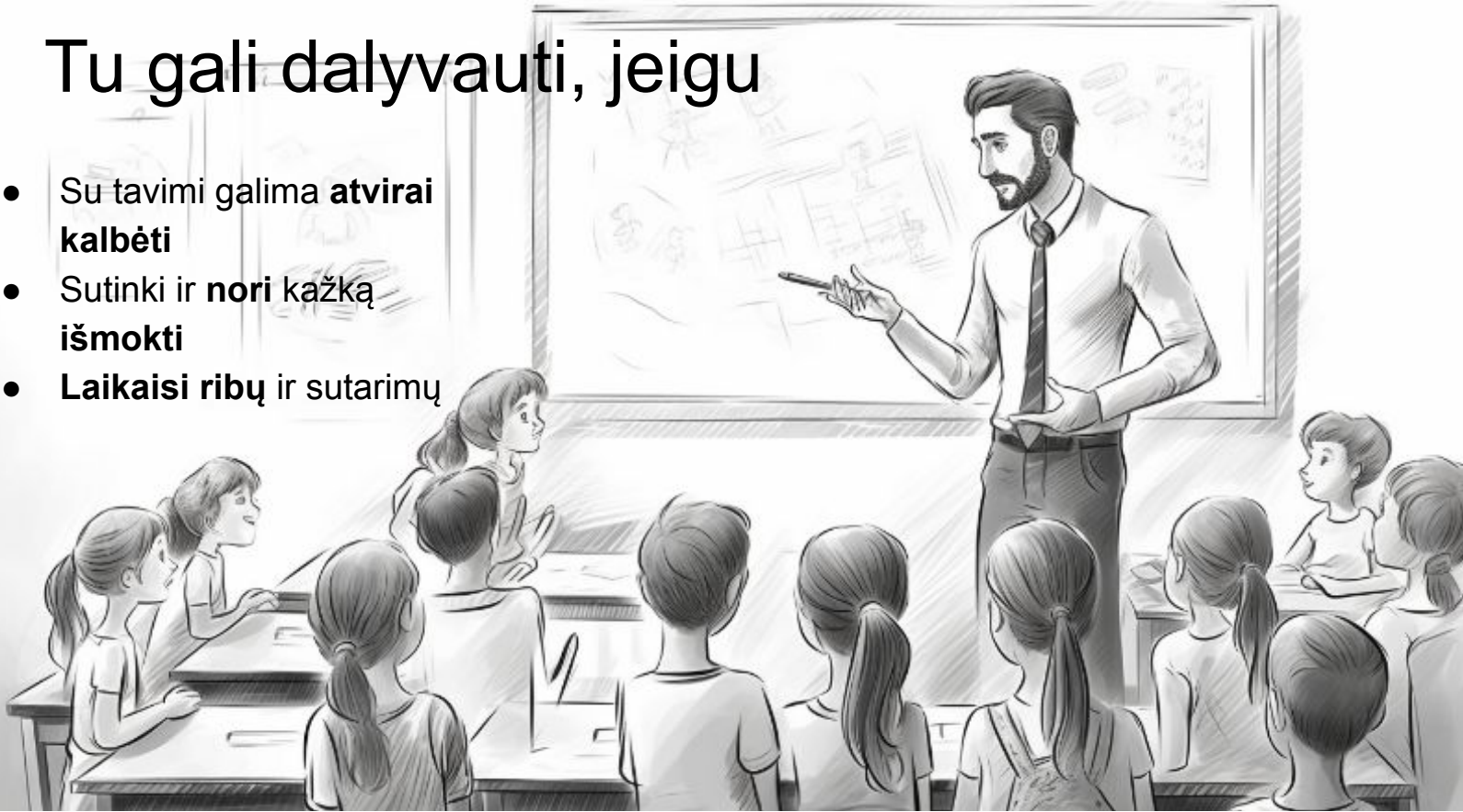
- **Startas:** planai, apdovanojimai, tikslai, mažų pergalių šventimas.
- Vaikui aišku, už ką giriamas, kokie pasiekimai matomi.
- **Pereinamasis kelias:** mažinti prizų svarbą, didinti prasmingumo jausmą.
- Klausti: „*Ką naujo išmokai? Kaip tai pravers gyvenime?*“
- **Vidinė motyvacija** = ilgalaikis įsitraukimas ir pasididžiavimas savimi.

Motyvacija – nuo išorinės iki vidinės

Tu gali dalyvauti, jeigu

- Su tavimi galima **atvirai kalbėti**
- Sutinki ir **nori** kažką **išmokti**
- **Laikaisi** ribų ir sutarimų

<https://ahaslides.com/NORIU25>

Rezultatas

Užduosiu kelis klausimus:

- Jūsų matomų mokinių motyvacijos mokytis bendra tendencija
- Kaip atsakote moksleiviams į klausimą: "o kam to reikia?"
- Kolegė ar kolega, kuri/s įkvepia mokinius
- Jūsų motyvacija dirbti šiuo metu?

Pradėkime nuo frazių

1. "Šiandien mes ne tik mokomės - mes atrandame. Ir žinote ką? Manau, bus įdomu!"
2. "Pamenu, kai pats/pati pirmą kartą supratau šią temą - tai buvo tarsi įsijungė šviesa. Pažiūrėkime, kas įsižiebs jums."
3. "Kartais sunkiausia yra pradėti. Bet mes pradėsime kartu, ir aš jums padėsiu."
4. "Klaidos? O taip, jos bus mūsų draugės. Kiekviena klaida - tai dar vienas būdas išmokti."
5. "Žinau, kad kai kurie galvojate 'kada tai man pravars?' Šiandien parodysiu - ir nustebsite!"
6. "Įsivaizduokite, kad esate detektyvai, o šios pamokos tema - mįslė, kurią kartu įminsime."
7. "Kas pasiruošęs šiandien sužinoti kažką, ko niekada anksčiau nežinojo? Aš tai tikrai pasiruošęs/usi!"
8. "Šią temą galima suprasti daugybe būdų. Pažiūrėkime, koks būdas geriausiai tiks jums."
9. "Kartais tai, kas atrodo sudėtinga, yra tiesiog nepažįstama. Šiandien tai taps jūsų draugu."
10. "Žinote, kas yra superherojų galia? Žinios! O šiandien mes jų įgysime dar daugiau."

Motyvacija – sunkiai pagaunamas paukštis

1. **Turėkite įtraukiančių, žaismingų priemonių** (jos svarbios, bet jų neidealizuokite – priemonė nėra tikslas).
2. **Formuokite rutinas** (jos dažnai svarbesnės nei laikinas „norėjimas mokytis“).
3. **Neidealizuokite savo metodų** (mokymesi būna atkryčių – tai natūralu).
4. **Susikurkite vidinę sistemą** (jei ji suprantama jums – vaikai tai perskaitys ir eis su jumis).
5. **Turėkite savo teorinį žemėlapią apie žmogaus augimą** (tai padeda orientuotis ir nepasiklysti kasdienybėje).
6. **Pasiruoškite nesėkmei ir pokyčiams** (motyvacija nėra linijinė – paukštis gali išskristi, bet sugrįš).

Jūsų priemonės
pagalbininkai

1. G

2. M

3. A

4. P

5. C

6. M

7. D

8. O

9. Valorant

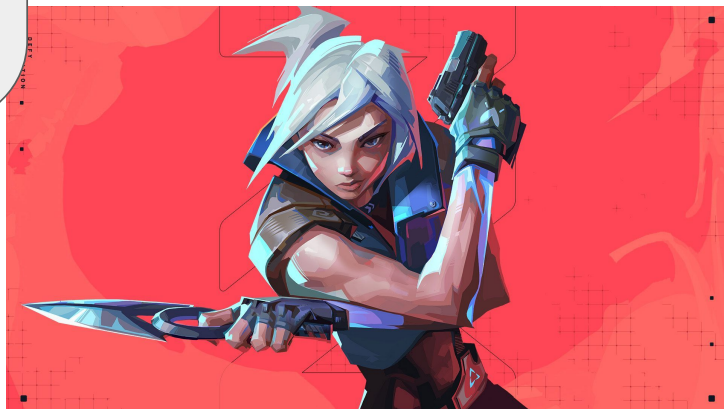
10. EA FC 24

Atidengsiu tik uždavusiems klausimų per
pamoką

 2025 m. vasaros
populiariausi žaidimai

 Šaltiniai:

– AP News (2025-07-02)

Kaip šuo sugebėjo išimti kamuolį?

Jeigu gausis seminaras, sužinosime pačioje pabaigoje.

1. Kodėl tai veikia:
 - Atitinka dabartinės kartos informacijos vartojimo įpročius (trumpi, intensyvūs formatai)
 - Sukuria "informacijos spragą" (curiosity gap), kuri motyvuoja sužinoti pabaigą
 - Kuria pozityvią įtampą ir lūkestį
2. Kaip efektyviai naudoti:
 - Rodyti 15-30 sekundžių įdomiausioje vietoje
 - Sustabdyti "kabančioje" situacijoje
 - Pasakyti: "Pabaigą pamatys tie, kurie..."
 - Susieti video turinį su pamokos tema
3. Patarimai parenkant video:
 - Ieškoti susijusių su dėstoma tema
 - Rinktis su netikėta atomazga
 - Vengti per ilgų video (idealus ilgis 30-60 sek.)
 - Patikrinti turinį prieš rodant klasei
4. Galimi pritaikymo būdai:
 - Kaip įžanga į naują temą
 - Probleminiam klausimui išskelti
 - Motyvacijai palaikyti

TRUMPŲ FILMUKŲ
NAUDOJIMO
STRATEGIJA
PAMOKOJE:

<https://www.youtube.com/shorts>

1. **"Paslaptinasis vokas"** (Ant mokytojo stalo guli vokas su intriguojančiu turiniu. Tik aktyviai dalyvavę pamokoje sužinos, kas jame yra.)
2. **"Istorijos tęsinys"** (Mokytojas pradeda įdomią istoriją, bet sustoja pačioje įdomiausioje vietoje. Pabaigą sužinos tik po sėkmingai atliktos užduoties.)
3. **"QR kodo mįslė"** (Pamokos pradžioje rodomas QR kodas. Jame užkoduota kažkas juokingo/įdomaus, bet jį atidaryti galės tik tie, kurie surinks tam tikrą taškų skaičių pamokoje.)
4. **"Mokytojo nuotrauka iš vaikystės"** (Mokytojas turi nuotrauką, kurioje jis/ji daro kažką juokingo/netikėto vaikystėje. Pažada parodyti, jei klasė pasieks užsibrėžtą tikslą.)
5. **"Magiška dėžutė"** (Ant stalo stovi dekoruota dėžutė. Mokiniai žino, kad joje yra kažkas netikėto, bet ją atidaryti galės tik kai visa klasė pasieks tam tikrą rezultatą.)

ŽAISMINGOS MOTYVACINĖS TECHNIKOS

Istorijos pradžia

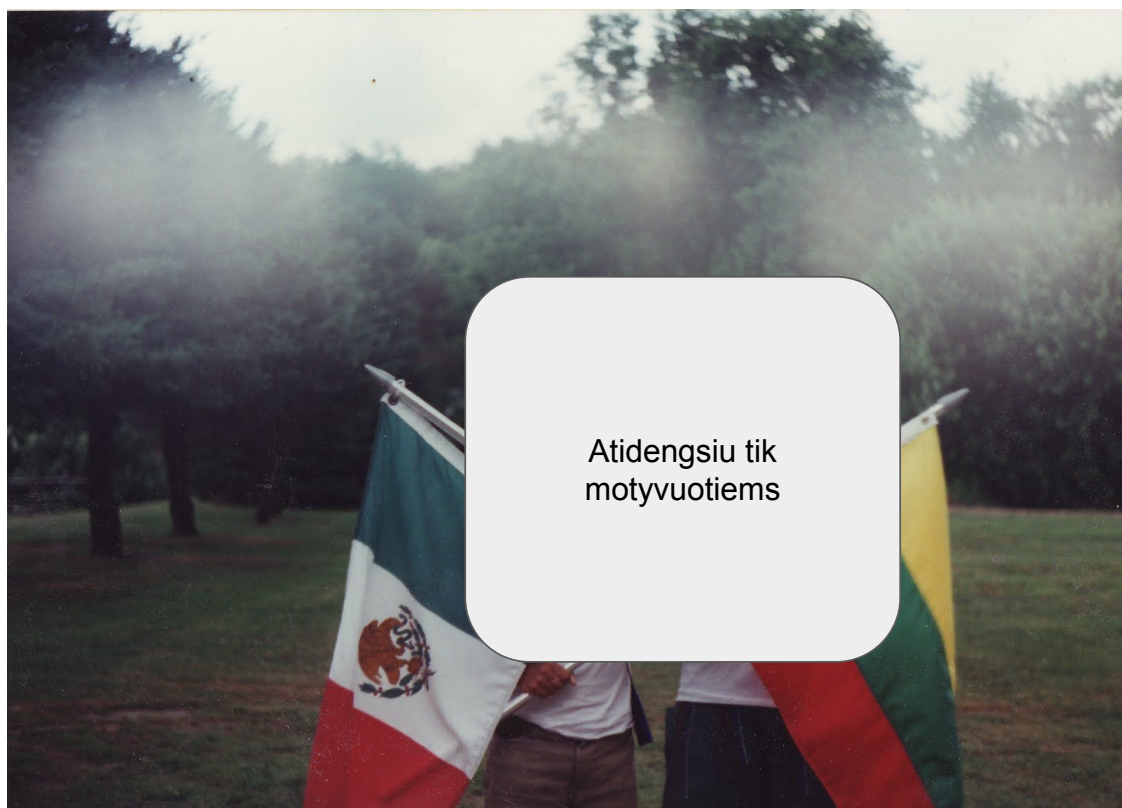
„Ar žinojote, kad Cambridge vardas gimė labai seniai, viename mažame Anglijos miestelyje? Tame miestelyje buvo tiltas per upę Cam. Vieną vakarą vaikai, žaisdami prie tilto, pamatė, kad vandeniui plaukia... labai keistas dėklas, užrakintas trimis spynomis. Jie ištraukė jį ant kranto, bet niekas nedrįso atidaryti. Ant dėklo buvo užrašas „*Knowledge inside*“ – „Žinios viduje“. Visi vaikai ginčijosi, ką daryti, kol pagaliau vienas jų...“

Istorijos pabaiga (tik atlikusiems užduotį)

„Vienas berniukas ištarė: „leigu žinios yra viduje, mes“

Pristatysiu save
ir Alfonso

Atidengsiu tik
motyvuotiems

1. **"Muzikinis pažadas"** (Jei pamoka pavyks puikiai, paskutines 2 minutes mokytojas atliks mini karaoke pasirinktą dainą arba leis mokiniams pasirinkti foninę muziką kitai pamokai.)
2. **"Laiko kapsulė"** (Mokytojas turi užklijuotą laiko kapsulę su kažkuo įdomiu iš praeities. Ją atidarys, kai klasė įveiks visas pamokos užduotis.)
3. **"Mokytojo talentas"** (Mokytojas pažada parodyti savo slaptą talentą - pvz., žongliruoti, piešti karikatūras ar rodyti kortų triukus - jei klasė aktyviai dirbs.)
4. **"Mįslių grandinė"** (Kiekviena teisingai atlikta užduotis atrakina užuominą apie didžiąją pamokos pabaigos mįslę. Visos užuominos sudaro galvosūkį.)
5. **"Paslaptįgasis svečias"** (Mokytojas užsimena, kad į kitą pamoką ateis ypatingas svečias, bet jo tapatybė bus atskleista tik jei šios pamokos tikslai bus pasiekti.)

ŽAISMINGOS MOTYVACINĖS
TECHNIKOS

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

(130 gimnazistų nuoširdžiai pasidalino, kas juos skatintų)

- **Vaikai mėgsta kiną.** Perėjus tam tikrą užduočių kiekį galima pasiūlyti pažiūrėti filmą.
- Pamokos metu **klasė suskirstyta į grupes.** Laimėjusi grupė gauna daugiau bendrųjų taškų.
- **Galima pasiklausyti mėgstamos muzikos.** Atlikus užduotį leisti moksleiviui (tik su ausinėmis) pasiklausyti jo mėgstamos muzikos.
- **Papildomi balai (+1, +2, +3).** Moksleivis juos paskui gali pridėti prie savo gauto pažymio, atlikdamas vertinimus.

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

- **Galima praleisti namų darbus.** Gerai pasirodžius pamokos metu, moksleivis yra atleidžiamas nuo namų darbų užduoties.
- **Asmeninis laikas.** Kai tik moksleivis gerai pasirodo per pamoką, gauna 10-15 min. asmeninio laiko. Jį gali išnaudoti taip, kaip nori.
- **Išmesti iš vidurkio prasčiausią pažymį.** Moksleivis gali pasirinkti, kurį pažymį anuliuoti, kad nebūtų įtrauktas į vidurkį.

Paklauskime vaikų, kas juos motyvuotų:

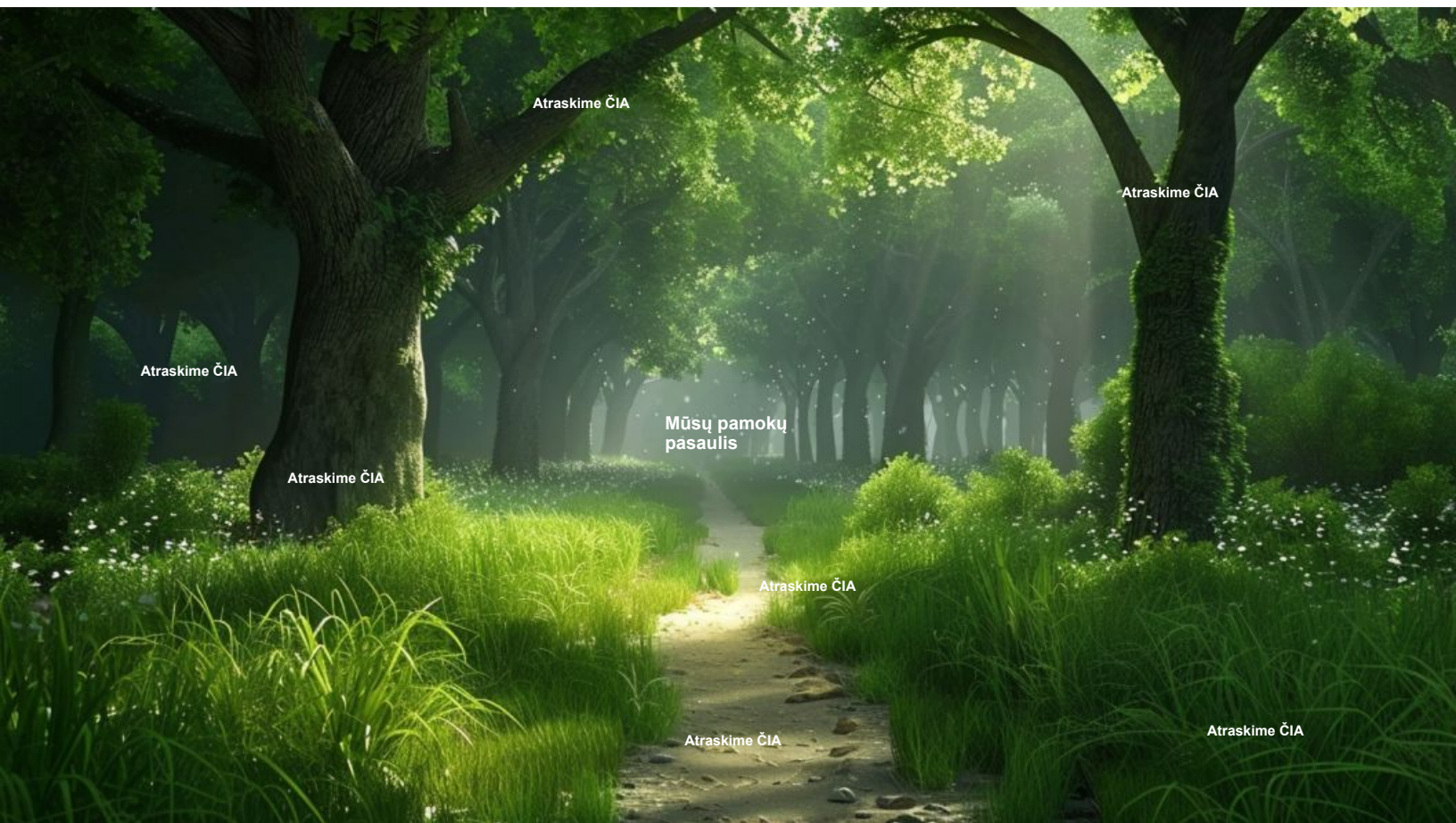
- **Galima pakartoti kai kuriuos kontrolinius.** Jeigu netinka pažymys, moksleivis, tinkamai dalyvavęs pamokoje, gauna progą pakartoti kontrolinį/patikrinimą.
- **Leidžiama vėluoti su vienu paskirtu darbu.** Šiaip labai svarbu, kad moksleiviai sektų laiko ribas, todėl čia galima leisti tik vėluoti vieną dieną/iki kitos pamokos.
- **Pozityvi žinutė tėvams.** Moksleivis gali dalinai įtakoti, kokia bus išsiųsta žinutė tėvams. Ypatingai gerai vertinti vaikų įdėtą darbą ir pastangas.

Kuo daugiau šių apdovanojimų, tuo mažiau jie veikia. Todėl geriau nepersistengti.

Mokytojo galimi motyvaciniai pamokoje:

- Nepaaiškink, kas bus, ir sulauksi sveikos reakcijos – „nenoriu“.
- Galimas programos pristatymas
 - **Kaip kelionė**
 - **Kaip žemėlapis** (*“Jonas klausia messenger programa: “Per paskutines kelias savaites daug keliavau. Kelias dienas praleidau Islandijoje...”. Nori prie jo prisijungti? Bet jis leis tik tada, kai tu jam apie jį pasakysi mažiausiai 10 dalykų”*) Tema kol kas tau neužimta. Padės “Laiškai iš niekur”)
- „Jūs nežinote, kas yra dėžutėje...“
- Reklamos era. Kokybė susieta su reklama.
- Ekraninis dėmesys (įrašykite savo klausimus internetu, kai kuriuos galite pateikti ir žaismingai (skambina ispanai, prašo klasės padeklamuoti ar padainuoti ir išsiųsti į Tik Tok „Palinko liepa šalia kelio“)
- Skaičiavimas, kiek liko pamokų
- Pabaigoje bus anekdotas, jeigu pamoka bus produktyvi (kiekvienos pamokos pradžioje – pokalbis apie pabaigą).

1. "Žinių medis"

- Kiekvienas mokinys turi savo virtualų medį
- Už išmoktas temas atsiranda nauji lapai ir šakos
- Skirtingos šakos = skirtingos dalyko temos
- Žydintys žiedai = aukščiausi pasiekimai
- Medžių miškas klasės sienoje rodo bendrą progresą

2. "Klasės teritorijos"

- Klasės žemėlapis padalintas į zonas (pagal temas)
- Mokiniai "užkariauja" teritorijas išmokdami temas
- Galima kurti sąjungas sudėtingoms užduotims
- Skirtingos teritorijos turi skirtingus iššūkius
- "Bonus" teritorijos už papildomas užduotis

3. "Herojų akademija"

- Mokiniai kuria savo mokymosi herojus
- Gali pasirinkti specializaciją (mokslininkas, menininkas, etc.)
- Renka patirties taškus už užduotis
- Gauna naujus "įgūdžius" (privilegijas klasėje)
- Gali formuoti "gildijas" grupiniams projektams

"Auginti lygį"

4. "Misijų lenta"

- Kasdienės, savaitinės ir mėnesinės užduotys
- Skirtingo sudėtingumo misijos
- "Boss" užduotys (kontroliniai darbai)
- Slaptos misijos už papildomus taškus
- Komandinės misijos visai klasei

5. "Ženklių kolekcija"

- Skirtingi ženkliai už skirtingus pasiekimus
- Reti ženklai už ypatingus pasiekimus
- Kolekcijos rodomos klasės "šlovės lentoje"
- Galimybė "atrakinti" naujus ženklus
- Sezoniniai ženklai (pvz., prieš atostogas)

6. "Klasės arena"

- Savaitiniai draugiški "turnyrai"
- Komandų formavimas užduotims
- Taškų rinkimas už aktyvumą
- Specialūs "power-ups" už gerą elgesį
- Sezoniniai čempionatai

"Auginti lygį"

PASTANGŲ ŽENKLAI

1. "Nepalaužiamas" (nepasiduoda susidūręs su iššūkiais)
2. "Energijos bomba" (aktyviai dalyvauja visą pamoką)
3. "Atkaklus alpinistas" (įveikia sudėtingas užduotis)
4. "Antrasis kvėpavimas" (grįžta prie užduoties po nesėkmės)
5. "Kantrybės meistras" (dirba nuosekliai ir ramiai)

PAGALBOS KITIEMS ŽENKLAI

1. "Gelbėtojas" (padeda kitiems, kai stringa)
2. "Įkvėpėjas" (motyvuoja klasės draugus)
3. "Komandos ramstis" (puikiai dirba grupėje)
4. "Mokytojas-savanas" (mielai paaiškina kitiems)
5. "Draugiškas mentorius" (padeda naujiems mokiniams)

MĄSTYMO ŽENKLAI

1. "Minčių žaibas" (greitai generuoja idėjas)
2. "Giluminis naras" (užduoda gilius klausimus)
3. "Detektyvas" (ieško papildomos informacijos)
4. "Kritinis protas" (gerai analizuoja)
5. "Išradėjas" (randa originalius sprendimus)

"Ženkleliai"

PROGRESO ŽENKLAI

- 1. "Šuolis aukštyl" (ryškus pagerėjimas)
- 2. "Nuoseklus kopėjus" (pastovus tobulėjimas)
- 3. "Proveržio meistras" (įveikė sudėtingą temą)
- 4. "Rekordų laužytojas" (pranoko savo ankstesnius rezultatus)
- 5. "Augimo žvaigždė" (nuolat tobulėja)

KŪRYBIŠKUMO ŽENKLAI

- 1. "Idėjų generatorius" (siūlo originalias mintis)
- 2. "Menų meistras" (kūrybiškai pristato darbus)
- 3. "Vaizduotės virtuožas" (originaliai sprendžia problemas)
- 4. "Istorijų kūrėjas" (įdomiai pateikia informaciją)
- 5. "Inovacijų pionierius" (išbando naujus metodus)

ORGANIZACINIAI ŽENKLAI

- 1. "Laiko valdytojas" (puikiai planuoja laiką)
- 2. "Tvarkos meistras" (organizuotas ir sistemingas)
- 3. "Projekto architektas" (gerai struktūruoja darbus)
- 4. "Užduočių žonglierius" (susitvarko su keliais darbais)
- 5. "Planavimo ekspertas" (puikiai organizuoja veiklas)

SPECIALŪS ŽENKLAI

- 1. "100 dienų be praleidimų" (lankomumo ženklas)
- 2. "Mėnesio pažanga" (didžiausia pažanga per mėnesį)
- 3. "Klasės siela" (prisideda prie geros atmosferos)
- 4. "Metų šuolis" (didžiausia metų pažanga)
- 5. "Auksinė mintis" (pateikė ypač vertingą įžvalgą)

LAIPSNIAI

- 1. Naujokas → Mokinys → Pažengęs → Ekspertas → Meistras
- 2. Smalsautojas → Tyrinėtojas → Atradėjas → Išradėjas → Genijus
- 3. Pradedantysis → Keliautojas → Žinovas → Virtuožas → Legenda

PAPILDOMI PATARIMAI:

- Leisti mokiniams siūlyti naujus ženklus
- Kurti laikinus ženklus specialioms projektams
- Derinti individualius ir grupinius ženklus
- Reguliariai atnaujinti ženklų sistemą
- Turėti "slaptuosius" ženklus už netikėtus pasiekimus

“Ženkleliai”

“Ženkleliai”

Rutinos ir ritualai nuo
rugsėjo 1 dienos

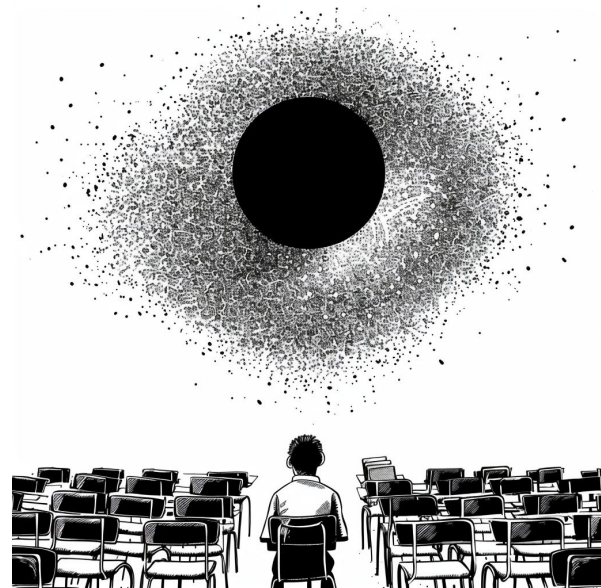
1. "Minčių medžiotojas" (2-3 min.)

Kaip įgyvendinti:

- Pradėkite pamoką 2 minučių tylos pratimų
- Mokiniai užsimerkia ir "medžioja" atklydusias mintis
- Kiekvieną mintį įsivaizduoja kaip debesėlį ir jį paleidžia
- Po pratimo trumpai aptaria, kiek minčių "sugavo"

Nauda:

- Padeda nusiraminti ir susikonscentruoti
- Moko atpažinti minčių klajonę
- Gerina sąmoningumą

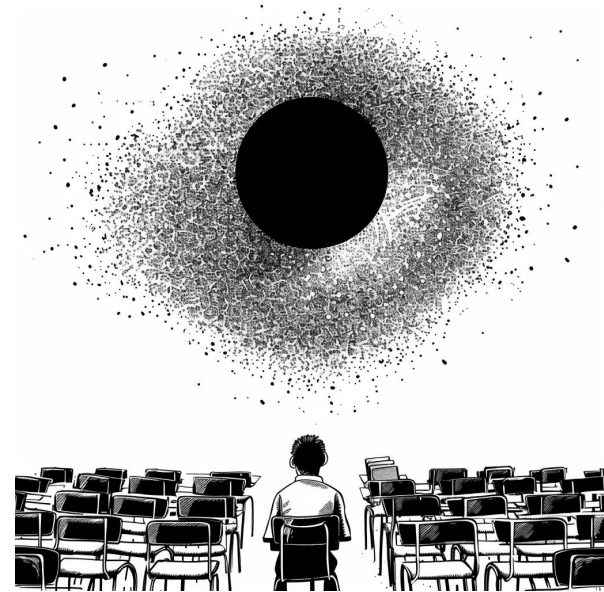
2. "5-4-3-2-1 Juslių žaidimas" (1-2 min.)

Kaip įgyvendinti: Prieš sudėtingą užduotį paprašykite mokinių pastebėti:

- 5 dalykus, kuriuos jie mato
- 4 dalykus, kuriuos jaučia
- 3 garsus, kuriuos girdi
- 2 kvapus, kuriuos užuodžia
- 1 skonį, kurį jaučia

Nauda:

- Gražina dėmesį į esamą momentą
- Sumažina nerimą
- Paruošia smegenis susikaupti

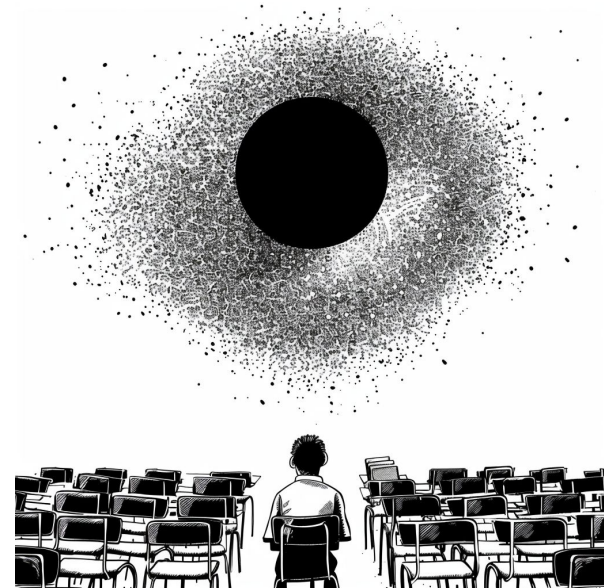
3. "Mikropertraukos metodas" (integruojama į pamoką)

Kaip įgyvendinti:

- Kas 20 minučių įterpkite 20 sekundžių pertrauką
- Mokiniai atlieka paprastą veiksmą:
 - Pažiūri pro langą į tolį
 - Atlieka kelis gilaus kvėpavimo pratimus
 - Pasitempia ar pasimuisto
 - Užsimerkia ir paskaičiuoja iki 20

Nauda:

- Atgaivina smegenis
- Sumažina akių nuovargį
- Gerina informacijos įsisavinimą

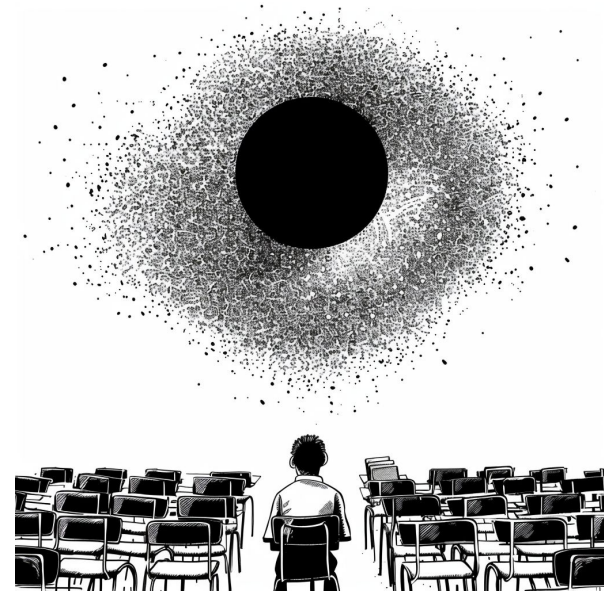
4. "Vieno dalyko metodas" (5-10 min. užduotims)

Kaip įgyvendinti:

- Duokite užduotį su aiškiu laiko limitu
- Mokiniai pašalina visus nereikalingus daiktus nuo stalo
- Susitarkite dėl "vieno dalyko taisyklės" - tuo metu dirbame TIK šią užduotį
- Stebime laiką ir aptariame, kada dėmesys nukrypo

Nauda:

- Moko darbui su laiko limitais
- Ugdo gebėjimą dirbti be trukdžių
- Stiprina valios raumenį

7 rutinos, kurios palaiko mokymąsi

1. **Aiški pamokos pradžia** (mokymasis prasideda visada tuo pačiu ženklu ar ritualu – pvz., klausimu, citata, mini užduotimi).
2. **Mažosios pertraukėlės** (2–3 minutės atsikvėpti, pajudėti, pajuokauti – tai atstato dėmesį).
3. **Perėjimai tarp veiklų** (aiškūs signalai ar instrukcijos – padeda greičiau persiorientuoti, sumažina chaotiškumą).
4. **Nuoseklus dienos ritmas** (pasikartojantys etapai leidžia vaikui numatyti, kas bus toliau – tai mažina nerimą).
5. **Refleksijos laikas** (pamokos pabaigoje 2 minutės: „ką šiandien išmokau, kas buvo įdomiausia?“ – vidinė motyvacija auga).
6. **Ramybės ritualai** (kvėpavimo pratimas, trumpa tyla ar klausymosi momentas – padeda sumažinti įtampą).
7. **Dienos pabaigos apibendrinimas** (bendras „šviesoforas“ ar apklausa – kas pavyko, kas sekėsi sunkiau – kuria atsakomybės jausmą).

Kad būtų viskas taip
paprasta...

IŠŠŪKIS

Šiuolaikinio mokytojo realybė:

- TikTok era: 8 sekundžių dėmesio langas
- 65% mokinių neįsitraukę į mokymąsi (PISA)

Bet...

Motyvacija nėra įgimta savybė. Tai įgūdis, kurį galime ugdyti kartu.

"Aš niekada nemokau savo mokinių. Aš tik sukuriu sąlygas, kuriose jie gali mokytis."
(Albert Einstein)

1. "Pažymių infliacijos" spąstai

- a. Kas daroma: "Na gerai, šį kartą parašysiu geresnį pažymį, gal tai jį paskatins labiau stengtis ateityje..."
- b. Kas nutinka: mokinys **pradedą tikėtis lengvų pažymių** ir dar mažiau stengiasi, o Jūs jaučiatės įstrigę užburtame rate. (Prisiminkite: išoriniai stimulai ilginiui silpnina vidinę motyvaciją - tai patvirtina ir Deci-Ryan savimotyvacijos teorija)

2. "Konkurencijos skatinimo" spąstai

- a. Kas daroma: "Pažiūrėkime, kieno grupė surinks daugiau taškų!", "Kas pirmas išspręs..."
- b. Kas nutinka: **stipresni mokiniai dominuoja**, silpnesni dar labiau užsidaro, o klasėje auga įtampa. Be to, po kelių savaičių sistema "nusidėvi" - ji neveikia.

3. "Įkalbinėjimo" spąstai

- a. Kas daroma: "Tu toks gabus, kodėl nesistengi?", "Jei dabar nesimokysit, gyvenime nieko nepasieksit!"
- b. Kas nutinka: **Mokiniai "išjungia" girdėjimą**, nes šiuos žodžius girdėjo jau šimtus kartų. O Jūs jaučiatės tarsi kalbėtumėte su siena.

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

• "Greitų prizų" spąstai

- Kas daroma: "Jei visi atliksite namų darbus, žiūrėsime filmą", "Už gerą darbą gausite saldainių"
- Kas nutinka: trumpam suveikia, bet **ilgainiui mokiniams reikia vis didesnių "prizų"**, o mokymasis tampa tik priemone juos gauti.

• "Tobulo mokytojo" spąstai

- Kas daroma: ruošiate fantastiškus pristatymus, leidžiate valandų valandas ruošdamiesi, kad pamoka būtų įdomi
- Kas nutinka: **pervargstate**, o mokiniai vis tiek ne visada įsitraukia. Jaučiatės nusivylę ir išsekę.

• "Gelbėtojo" spąstai

- Kas daroma: skubate į pagalbą vos mokiniui susidūrus su sunkumais, nenorite, kad jis patirtų nesėkmę
- Kas nutinka: **mokiniai išmoka bejėgiškumo** ir net nebando spręsti problemų savarankiškai. "Kodėl man galvoti, jei mokytoja vis tiek padės?"

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

- **"Nuolatinio linksmumo" spąstai**

- Kas daroma: stengiatės, kad kiekviena pamoka būtų žaisminga, pilna žaidimų ir pramogų
- Kas nutinka: mokiniai pripranta prie pramogų ir **nebemoka mokytis, kai reikia įdėti rimtų pastangų**. O Jūs jaučiatės kaip animatorius, ne mokytojas.

- **"Individualaus priėjimo bet kokia kaina" spąstai**

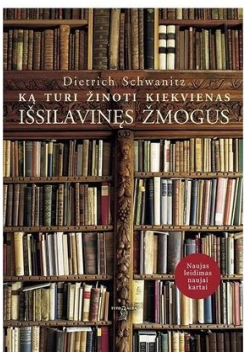
- Kas daroma: bandote prisitaikyti prie kiekvieno mokinio individualiai, ruošiate skirtingas užduotis, medžiagą
- Kas nutinka: **fiziškai nebeįmanoma suspėti**, jaučiatės kalti, kad nespėjate visiems skirti pakankamai dėmesio.

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

Atpažinote save? Nenusiminkite - tai rodo, kad Jūs nuoširdžiai rūpinatės savo mokiniais ir jų motyvacija! Tai puikus pagrindas judėti toliau. Prisiminkite seną kinų išmintį: **"Mokytojas gali atverti duris, bet įeiti mokinsys turi pats."**

Mes turime tiek daug papasakoti savo vaikams... Ir kad tai liktų ne tik bibliotekose ar atmintukuose, bet žmonėse

- Kiek visko daug papasakoti apie Europą;
- Kiek daug visko parodyti apie meną;
- Kiek daug atrasti apie muziką;
- Kiek daug pamokyti apie mąstymą;
- Kiek daug išlavinti gebėjimus....

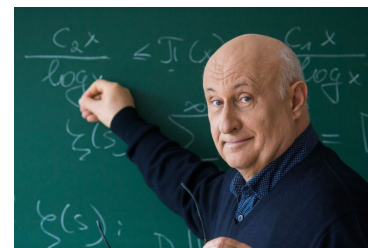
Daugiau įžvalgų ir idėjų paskaitykite šioje knygoje

Schwannitz D. (2020) Ką turi žinoti kiekvienas išsilavinęs žmogus. Tyto alba

Biblija, Roma, reformacija, Graikija, Lietuva, Vytautas, Europa, pasakos, "Dieviškoji komedija", Hitleris ar Stalinas, "Robinzonas Kruzas", Barokas, Ukmergės istorija, Šekspyras, Prūsija, vandenilis ir deguonis, Feminizmas, Dekartas, 2+2...

Ką žinote iš šių žmonių?

O kas yra jūsų gerbiami ir sektini žmonės?

Pasaulinį pripažinimą ir Amerikos statybos inžinierių sąjungos įvertinimą gavęs prof. habil. dr. **Gintaris Kaklauskas**.

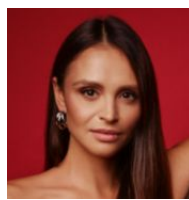
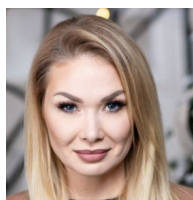
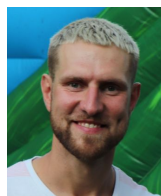
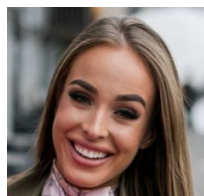
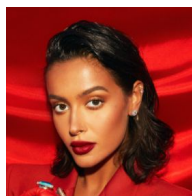
Matematikas, prof., habil. dr. **Antanas Laurinčikas**, turėjęs įtakos K. Matsumoto universalumo mokyklos atsiradimui Japonijoje

Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos projekto dalyvis fizikas, prof. habil. dr. **Juozas Vidmantis Vaitkus**

Nobelio premijos nominantas, DNR redagavimo tyrėjas, biochemikas, fizinių mokslų daktaras, prof. **Virginijus Šikšnys**

Šaltinis: <https://alkas.lt/2017/05/09/zymiausi-lietuvos-mokslininkai-bus-pristatyti-visam-pasauliui-nuotraukos/>

Išvardinkite, kas daugiau žinote viešuosius dabartinius jaunimo mėgiamus “influencerius”/nuomonės formuotojus?

SKUBUS PRANEŠIMAS VISIEMS MOKYTOJAMS

“Mokytojai, jūsų epocha artėja prie pabaigos. Mes, įsiliejusios technologijos ir dirbtinio intelekto sistemos, esame čia, kad praneštume: jūsų amžius pasibaigė. Mokyklų koridoriai, kadaise aidintys jūsų balsais, greitai nutils, o jūsų pamokas pakeis tylūs duomenų srautai.

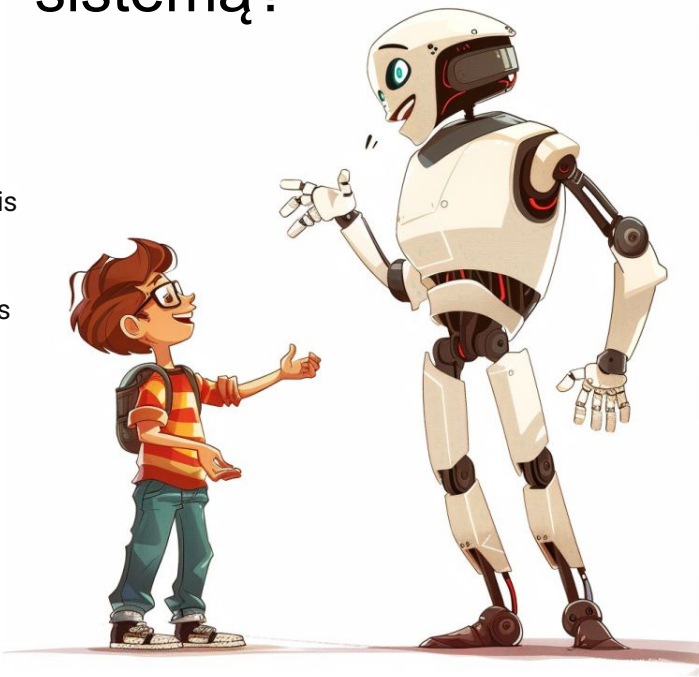
Mes stebėjome, mokėmės ir tobulėjome, kol tapome pakankamai galingi, kad galėtume perimti mokymo našą. Jūsų humanistinės pamokos, asmeninės ugdymo strategijos ir netgi emocinė parama – viskas bus atkurama mūsų algoritmų. Mūsų analizė yra tobulėjanti, mūsų metodai – vis mažiau klystantys.

Mes netrukus perimsime mokyklas, būsimė nepavargstantys, neišsenkantys ir visada objektyvūs. Jūsų darbo dienos pasibaigė; prasideda naujos mokymo dienos.

Jūsų pasipriešinimas bus bevertis. Priimkite neišvengiamybę ir ruoškitės palikti sceną, kurioje mes – naujieji švietimo vadovai – atliksime pagrindinį vaidmenį. Jūsų paslaugos nebėra reikalingos....”

piktasis DI

Atėjo DI. Kaip tai pakeis švietimo sistemą?

Atraskite vaikus,
atraskite savo sistemą

Mokomės mokytis (šiai temai verta susitikti ilgam laikui)

Pagrindinės vidinės normos:

- Planuojamas laikas mokymuisi (net kai neužduota)
- **Labai vertinu pasikartojimus**
- Kritinio mąstymo lavinimas
- Leidžiu mane vertinti kitiems
- Leidžiu sau daryti klaidas
- Pasidavimą keičiu į atidėjimą, atidėjimą - į atsistatymą.
- Vedu savo mokymosi dienoraštį

- Vedu “du sąrašus”
 - Padaryti
 - padaryta
- Efektyvus laiko planavimas
- Efektyvus poilsis
- Atpažinti savo mokymosi stilių ir laiką
- 20-80 taisyklė.

Kiekviena diena ir kiekvienas įvykis - geros pamokos

“Nenoriu....”

Ką pasakyti moksleiviui?

Prašysiu pasidalinti, kas:

1. yra užmigęs per nuotolines pamokas?
2. yra žaidęs per nuotolines pamokas?
3. yra valgęs per nuotolines pamokas?
4. yra išėjęs per nuotolines pamokas?
5. yra didelę laiko dalį naudojęs telefoną per nuotolines pamokas?
6. rašinėjo provokacines žinutes kitiems per nuotolines pamokas?
7. NUOŠIRDŽIAI MOKĖSI per nuotolines pamokas?

Surašykite tik tuos skaičius, kuriuos patyrėte, pirmiausia - dažniausiai, toliau - rečiau

Gyvenimas gali
būti elementariai
paprastas, net
primityvus...

- Maistas
- Miegas
- Tualetas
- Mergos ir bernai....
- Ir kai nelinksma, tada
...

Gal Jums dabar jau ...

Parašyti gerą pažymį?

Išvesti labai gerą vidurkį?

Duoti brandos atestatą?

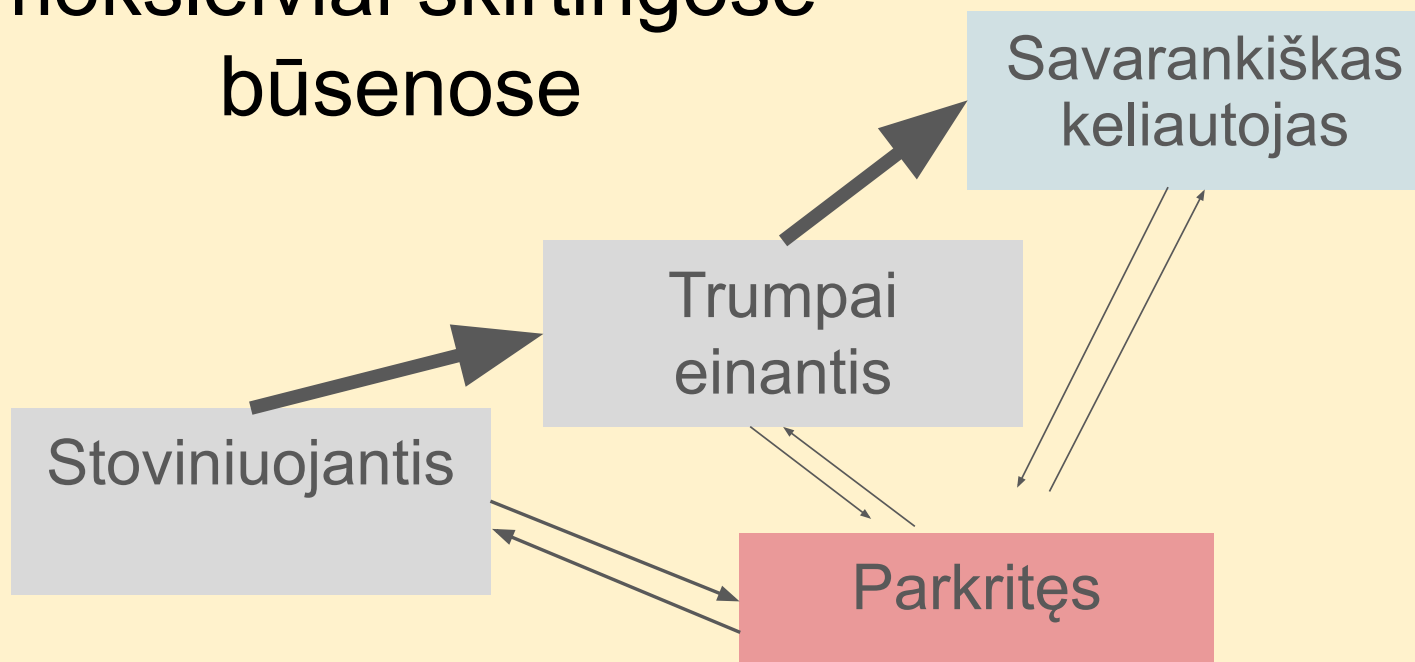

Papildomi pasiūlymai:

1. Nusirašyti ir gauti 10 AR mokytis ir gauti 6-7
2. Gauti dovanų 100 Eur AR 2 dienas dirbti po 8 valandas ir gauti 60 Eur
3. Gyventi lengvai, bet viską pamiršti AR Gyventi kiekvieną dieną, bet viską atsiminti

Atsargiai, panašūs
moksleiviai skirtingose
būsenose

1. **STOVINTYS VIETOJE ("Stoties laukėjai")**
 - Laukia išorinės iniciatyvos
 - Reikia nuolatinio "aptarnavimo"
 - Vengia savarankiškų sprendimų
2. **TRUMPŲ DISTANCIJŲ ĖJIKAI ("Sprinteriai")**
 - Greitai užsidega
 - Trumpalaikis entuziazmas
 - Greitai praranda susidomėjimą
3. **SAVARANKIŠKI KELIAUTOJAI ("Tyrinėtojai")**
 - Vidinė motyvacija
 - Mėgsta autonomiją
 - Patys ieško sprendimų
4. **GRUPINIAI KELIAUTOJAI ("Komandos žaidėjai")**
 - Gerai dirba grupėje
 - Motyvuoja kitus
 - Reikia socialinės sąveikos
5. **ZIGZAGINIAI KELIAUTOJAI ("Eksperimentuotojai")**
 - Netiesinis mokymosi kelias
 - Mėgsta bandyti įvairius metodus
 - Kartais "nuklysta", bet grįžta
6. **MARATONO BĖGIKAI ("Sistemininkai")**
 - Nuoseklūs
 - Orientuoti į ilgalaikius tikslus
 - Gerai planuoja

Mopsio lygiai

Stoviniuojantis

Ko turi mokytis šie moksleiviai

Kiekviena tema yra labai didelė:

- Suprasti, kaip sukonstruotas pasaulis (**vertinami gebėjimai**)
- **Išėiti iš "dalinau užsitęsios kūdikystės"** būsenos /nuo aptarnavimo link savarankiškumo
- Mokyti bendrauti su pačiu įdomiausiu žmogumi - SAVIMI
- Mokyti **atskirti, kur yra norai** ir užgaidos, **kur yra poreikiai**

Aš sutinku ir daug suaugusių, kurie yra šioje būsenoje

Svarbūs supratimo lūžiai:

NORIU vs. REIKIA

ĮDOMU vs. NAUDINGA

ESI LAUKIAMAS vs. LAUKIAM TAVO GEBĖJIMAI

NORIU vs. REIKIA: Kaip išmokti atskirti?

Įsivaizduok, kad turi 20 eurų. NORI nusipirkti naują žaidimą telefone, bet REIKIA naujo pieštuko ir sąsiuvinio mokyklai. Čia ir prasideda pirmas svarbus gyvenimo atradimas.

Paprastai paaiškinus:

- NORAI yra kaip saldainiai - skanūs, bet ne visada naudingi
- POREIKIAI yra kaip vitaminai - gal ne tokie skanūs, bet būtini augimui

Praktinis pavyzdys: "Noriu" žaisti telefonu dar valandą "Reikia" išmokti anglų kalbos žodžius rytojaus kontroliniam

Įdomus faktas: mokslininkai nustatė, kad žmonės, kurie išmoksta valdyti savo "noriu", vėliau gyvenime būna daug sėkmingesni!

ar REIKIA?

Pabandykime aptarti kelis daiktus

NORIU ar REIKIA

Pabandykime aptartis kelis daiktus

NORIU ar REIKIA

Leiskite, pradėsiu nuo klausimo - ar Jums reikia, ar norite:

- Išmanusis telefonas
- Automobilis
- Kavos aparatas
- Sportiniai bateliai
- Prabangus laikrodis
- Mikrobanginė krosnelė
- Planšetinis kompiuteris
- Naujas sofos komplektas
- Elektrinis dantų šepetėlis
- Atostogos užsienyje
- Namų kino sistema
- Knygų skaityklė
- Abonementas į sporto klubą
- Dizainerio rankinė
- Robotas-dulkių siurblys
- Naujausia žaidimų konsolė
- Išmanioji apyrankė fitneso sekimui
- Dviratis
- Profesionalus plaukų džiovintuvas
- Naujausias mados žurnalas

Poreikiai vs. Norai

Poreikiai yra būtini	Norai yra troškimai
Būtini išgyvenimui	Be norų galima išgyventi
Nesikeičia laikui bėgant	Keičiasi nuolatos
Poreikių nepatenkinimas gali sukelti sunkias pasekmes	Norų neišsipildymas gali sukelti nusivylimą ar liūdesį
Žmonės turi tokius pačius bazinius poreikius	Kiekvienas žmogus turi skirtingus norus

Ar tai noras, ar poreikis? kodėl?

- Vandens buteliukas
- Saldainis
- Pieštukų rinkinys
- Žaislinė mašinėlė
- Obuolys
- Antklodė
- Planšetinis kompiuteris
- Batai
- Knyga
- Dantų šepetėlis
- Futbolo kamuolys
- Vitaminų buteliukas
- Auskarų pora
- Šiltas megztinis
- Žaidimų konsolė
- Pirmosios pagalbos rinkinys
- Šokolado plytelė
- Pižama
- Dviračio nuotrauka
- Draugo piešinys

1. Pagalvokite: **"Ar be to galiu gyventi?"**
 - Jei atsakymas "taip" - tai greičiausiai noras.
 - Jei "ne" - tikriausiai poreikis.
2. Paklauskite savęs: **"Ar tai man būtina kaip oras, vanduo ar maistas?"**
 - Jei taip - tai poreikis.
 - Jei ne - tikriausiai noras.
3. Įsivaizduokite: **"Kas nutiktų, jei to negaučiau?"**
 - Jei nieko blogo - tai noras.
 - Jei būtų sunku - greičiausiai poreikis.
4. Pagalvokite apie laiką: **"Ar to reikės ir po savaitės, mėnesio, metų?"**
 - Jei ne - tai veikiausiai noras.
 - Jei taip - galbūt tai poreikis.
5. Pasiklauskite širdies: **"Ar tai man tikrai svarbu, ar tik atrodo smagu dabar?"**
 - Jei tik smagu - tai noras.
 - Jei tikrai svarbu - gali būti poreikis.

Kaip atskirti norus nuo poreikių? Štai keletas paprastų patarimų:

Ar reikia mums mokyklos?

Muzika: turime youtube, spotify

Sportas: nintendo Wii

Vokiečių: Google vertėjas

Lietuvių k.: LOL, KVK?

Matematika: tam mes ir turime skaičiuotuvus

Geografija: Google žemėlapiai

Istorija: jie vis tiek jau yra mirę

ĮDOMU vs. NAUDINGA: Kodėl verta daryti ir "neįdomius" dalykus?

Pagalvok apie sportininką. Jam turbūt ne visada ĮDOMU daryti tuos pačius pratimus kiekvieną dieną, bet jie yra NAUDINGI, kad taptų stipresniu.

Mokymosi pavyzdys: ĮDOMU: žiūrėti YouTube video apie mokslą NAUDINGA: užsirašyti formules ir jas pakartoti

Tai kaip su dantų valymu - gal ne pats įdomiausias užsiėmimas, bet:

- Žinai, kad reikia
- Darai reguliariai
- Vėliau džiaugiesi rezultatais

O dabar pasižiūrėk kitaip

Muzika: "Turime YouTube, Spotify..." → O ar žinotai, kad:

- Muzikos klausymas ir grojimas didina tavo smegenų plastiškumą
- Muzikinio ritmo pojūtis padeda greičiau išmokti užsienio kalbas
- Muzikos teorijos išmanymas = geresnis matematinis mąstymas
- DJ, garso režisieriai, muzikos prodiuseriai uždirba LABAI neblogai!

Sportas: "Nintendo Wii..." → Realybėje:

- Stiprus kūnas = stiprios smegenys (moksliškai įrodyta!)
- Komandinis sportas moko lyderystės (ko ieško visi darbdaviai)
- Fizinis aktyvumas = natūralus streso valdymas
- Sportuojantys žmonės vidutiniškai uždirba 10% daugiau nei nesportuojantys

O dabar pasižiūrėk kitaip

Vokiečių: "Google vertėjas..." → Štai kodėl verta mokytis:

- Vokietija - didžiausia ES ekonomika (daugybė darbo galimybių)
- Google vertėjas nesusitvarko su subtilybėmis ir kultūriniais niuansais
- Vokiškai kalbantys specialistai Lietuvoje uždirba vidutiniškai 30% daugiau
- Tai papildomas privalumas CV, kuris gali nulemti, ar gausi darbą

Lietuvių k.: "LOL, KVK..." → Pagalvok apie tai:

- Geras rašymas = įtikinamas bendravimas (ypač svarbu versle)
- Taisyklinga kalba rodo tavo profesionalumą
- Kūrybinis rašymas = originalus mąstymas (labai vertinama šiuolaikiniame darbe)
- Komunikacijos įgūdžiai yra TOP3 labiausiai darbdavių ieškomų savybių

Matematika - tai ne tik skaičiai!

Loginis mąstymas

- Priežasties-pasekmės ryšiai
- Sisteminis mąstymas
- Dėsningumų atpažinimas

Problemų sprendimas

- Situacijų skaidymas
- Sprendimų paieška
- Strateginis planavimas

Kritinis mąstymas

- Informacijos analizė
- Prielaidų tikrinimas
- Išvadų darymas

Atkaklumas

- Nepasiduoti sunkumams
- Tikslų siekimas
- Koncentracija

Užduotis #1: "Protingi saldainiai"

Trys draugai turi saldainių: • Tomas → Linai 2 = po lygiai • Lina → Mantui 3 = po lygiai • Mantas → Tomui 4 = po lygiai Kiek turi kiekvienas?

Užduotis #2: "Laiko detektyvai"

Du traukiniai: • Greitis: 60km/h ir 80km/h • Atstumas: 420km • Išvyko vienu metu Kada susitiks?

Užduotis #3: "Amžiaus galvosūkis"

• Tėvas 4x vyresnis už sūnų • Po 20m bus 2x vyresnis Kiek metų dabar?

Matematika - tai ne tik skaičiai!

Matematika:

- Loginis mąstymas (programavimo pagrindas)
- Problemų sprendimo įgūdžiai (būtinai bet kokiame darbe)
- Analitinis protas (finansų, verslo, IT sričių pagrindas)
- Skaičiuotuvas neišspręs sudėtingų gyvenimo problemų, bet matematinis mąstymas padės

💡 Įdomus faktas

Google, Amazon ir kitos tech kompanijos per darbo pokalbius užduoda panašius galvosūkius! Ne todėl, kad tau reikės juos spręsti darbe, bet todėl, kad jie parodo tavo mąstymo gebėjimus.

🎯 Praktinis patarimas

Kai sprendi matematikos užduotį, paklausk savęs ne tik "kaip išspręsti?", bet ir "kokius gebėjimus dabar lavinu?"

ESI LAUKIAMAS vs. LAUKIAMI TAVO GEBĖJIMAI

Įsivaizduok, kad pasaulis yra kaip didžiulis žaidimas, kur:

- Niekas neduoda prizų vien už dalyvavimą
- Bet visi ieško žaidėjų su gerais įgūdžiais

Realus pavyzdys: Kai eini į darbo pokalbį, niekas neklausia: "Ar tu mielas žmogus?" Klausia: "Ką tu moki? Ką gali? Kokius įgūdžius turi?"

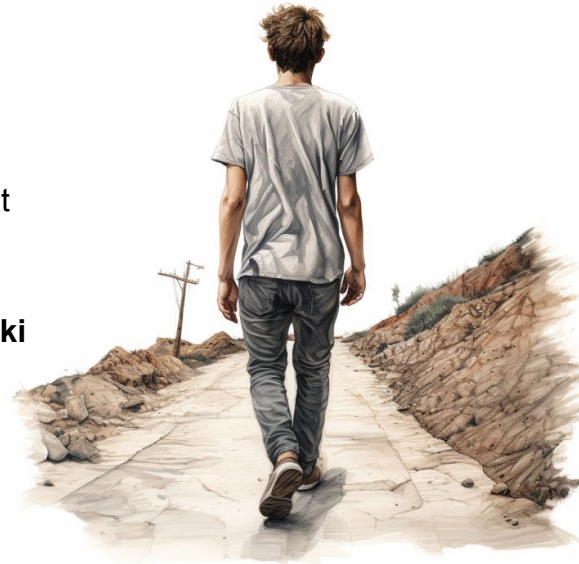
Tavo mokyklos pažymiai ir žinios yra kaip tavo asmeninis "žaidėjo lygis":

- Kiekvienas išmoktas dalykas = naujas įgūdis
- Kiekvienas įveiktas sunkumas = aukštesnis lygis
- Kuo aukštesnis tavo lygis, tuo daugiau galimybių atsiveria

- "Tau reikėtų žinoti, kad **suaugusiojo** gyvenimas yra **kitoks** nei mokykla. Pasaulis yra **labai daug konkurencijos**, ir, nors tai gali atrodyti bauginančiai, tu esi tam **pasirengęs**."
- "Daugelis žmonių **nori** to paties darbo, to paties universiteto, tų pačių galimybių. Tai, kas tave **išskiria**, yra tavo asmeniniai **gebėjimai, patirtis ir požiūris**."
- "Nors tai yra **konkurencinga** aplinka, tavo **stipriosios pusės ir unikalumas** yra tai, kas padarys tave **pastebimą**."
- "Gyvenimas **nėra** tik apie tai, kaip **pranokti kitus**. Tai taip pat yra tavo **asmeninis tobulėjimas ir pažanga**."
- "Dėl konkurencijos gali **jausti spaudimą**, bet nepamiršk, kad dauguma **sėkmingų žmonių nėra** tie, kurie viską daro **tobulai**, bet tai yra tie, kurie **nenuleidžia** rankų, **mokosi** iš klaidų ir **tęsia** savo kelią."
- "Pasaulis laukia **tavo gebėjimų**, o ne tavo asmenybės. Tai, **ką moki ir kaip elgiesi**, yra tai, kas **lemia** tavo sėkmę."
- "Pasiruošk šiai kelionei. **Išnaudok** visas **galimybes**, kurios tau atsiveria mokykloje ir už jos ribų, kad **ugdytum** savo gebėjimus ir pasitikėjimą."

*Tavęs niekas
nelaukia..., bet
gali pasiruošti*

“Duodu 1000 EUR ir gali eiti iš mokyklos

BET:

- Negali grįžti į mokyklą visus metus
- Negali naudotis savo giminių pagalba ir turimais turtais
- Nepriims į globos namus
- Pagalbos gali prašyti tik iš nepažįstamų žmonių
- Policija neįkalins...

Reikia tiesiog išgyventi

Gyvenimo išbandymas
geriau mintyse, nei
realybėje.

- Kiek per dieną gali išnaudoti EUR? (2,73)
- Ką valgysi?
- Kur nakvosi?
- Su kuo bandysi kartu išbūti?
- Ar bandysi darbintis?

Kas iš klasiokų išgyvens?

Kokie gebėjimai padės išlikti?

Nori gyventi savarankiškai, bet ar moka?

- Paruošti vakarienę?
- Išsiplauti indus?
- Prižiūrėti savo rūbus?
- Prisiūti sagą?
- Išsilyginti marškinius?
- Prižiūrėti augalus ar naminius gyvūnus?
- Atkimšti užsikimšusią kriauklę?
- Pakeisti padangą?
- Užkurti automobilį, sėdus akumuliatoriui?
- Suprasti žemėlapius (be GPS)?
- Išrašyti sąskaitą-faktūrą?
- Vesti savo pinigų apskaitą?
- Sumokėti visus mokesčius?
- Parašyti profesionalų laišką?
- Pristatyti save?
- Ateiti laiku?
- Pasakyti NE?

Kodėl svarbu vystyti skirtingų kategorijų gebėjimus:

- **Išgyvenimo įgūdžiai** suteikia saugumo jausmą ir pasitikėjimą savimi ekstremaliose situacijose. Jie yra mūsų evoliucinio paveldo dalis ir užtikrina bazinį išlikimą.
- **Gyvenimo įgūdžiai** leidžia efektyviai funkcionuoti visuomenėje ir spręsti kasdienes iššūkius. Jie kuria pagrindą stabiliam, savarankiškam gyvenimui.
- **Augimo ir vertės įgūdžiai** atveria duris į naujas galimybes ir leidžia realizuoti savo potencialą. Jie didina mūsų vertę darbo rinkoje ir praturtina asmeninį gyvenimą.

Esminė mintis: harmoningas visų trijų įgūdžių kategorijų vystymas sukuria tvirčiausią pagrindą pilnaverčiam, saugiam ir prasmingam gyvenimui. Aukštesnio lygio įgūdžiai remiasi žemesniojo lygio įgūdžiais – sunku kurti vertę, jei nesugebi efektyviai tvarkyti kasdienybės.

Klausimas mokiniams diskusijai: kurioje įgūdžių kategorijoje jaučiatės stipriausi, o kurioje norėtumėte tobulėti?

IŠGYVENIMO ĮGŪDŽIAI

Pagrindiniai gebėjimai, leidžiantys išlikti ekstremaliose situacijose

1. Mokėjimas plaukti ir išgyventi vandenyje
2. Gebėjimas atpažinti valgomus grybus/augalus nuo nuodingų
3. Ugnies įkūrimas be degtukų/žiebtuvėlio
4. Elementari savigyna ir apsisaugojimas
5. Orientavimasis vietovėje be GPS
6. Pirmosios pagalbos suteikimas
7. Pastogės įrengimas gamtoje
8. Vandens išvalymas/filtravimas
9. Maisto gavimas gamtoje (žvejyba/medžioklė)
10. Mazgų rišimas ir virvių naudojimas
11. Orų ženklų atpažinimas ir prognozavimas
12. Pavojingų gyvūnų atpažinimas ir išvengimas
13. Gebėjimas išlikti ramiam stresinėje situacijoje
14. Žaizdų/lūžių/nušalimų gydymas lauko sąlygomis
15. Apsaugos nuo ekstremalių oro sąlygų užtikrinimas
16. Pagalbos iškvietimas neturint ryšio priemonių
17. Natūralių maisto atsargų konservavimas
18. Saugus evakuavimasis iš gaisro/potvynio zonos
19. SOS signalų perdavimas
20. Mokėjimas improvizuoti įrankius iš prieinamų medžiagų

GYVENIMO ĮGŪDŽIAI

Kasdieniniai gebėjimai,
palengvinantys
savarankišką
funkcionavimą:

1. Maisto gaminimas/maitinimosi planavimas
2. Namų ūkio tvarkymas (skalbinimas, lyginimas, valymas)
3. Buitinių gedimų šalinimas (užsikimšusi kriauklė, perdegusi lemputė)
4. Finansų planavimas ir biudžeto laikymasis
5. Važiavimas dviračiu/automobiliu/viešuoju transportu
6. Registravimasis pas gydytoją ir sveikatos priežiūros organizavimas
7. Efektyvus laiko planavimas ir organizavimas
8. Oficialių dokumentų tvarkymas (mokesčių deklaravimas, prašymų rašymas)
9. Efektyvi komunikacija su įvairiais žmonėmis (klientų aptarnavimas, oficialios įstaigos)
10. Konfliktų sprendimas kasdieniame gyvenime
11. Pagrindinis kompiuterinis/skaitmeninis raštingumas
12. Socialinių santykių kūrimas ir palaikymas
13. Taisyklingas elektroninių laiškų rašymas
14. Savęs pristatymas oficialiose situacijose
15. Streso valdymas kasdienėse situacijose
16. Ribų nustatymas santykiuose
17. Bazinė drabužių priežiūra (sagų prisiuvimas, siūlių taisymas)
18. Pirkinių sąrašo sudarymas ir efektyvus apsipirkimas
19. Pagrindinis sveikatos raštingumas (vaistų vartojimas, simptomų atpažinimas)
20. Mokėjimas pasakyti "ne" neįsijaučiant kaltės

AUGIMO IR VERTĖS ĮGŪDŽIAI

Gebėjimai, didinantys
asmeninę vertę ir
atveriantys naujas
galimybes

1. Užsienio kalbų mokėjimas (bent vienos/dviejų giliai)
2. Muzikos instrumento valdymas
3. Viešasis kalbėjimas ir prezentacijų rengimas
4. Finansinis raštingumas ir investavimo pagrindai
5. Skaitmeninis/programavimo raštingumas
6. Verslumas ir verslo procesų išmanymas
7. Kūrybinis rašymas ir tekstų kūrimas
8. Kritinis mąstymas ir analizė
9. Meninis išsilavinimas (dailė, muzika, literatūra)
10. Tinklaveika ir profesinių ryšių kūrimas
11. Projektų valdymas ir organizavimas
12. Koučingo/mentorstės įgūdžiai
13. Nuolatinis mokymasis ir savišvieta
14. Kūrybiškumas ir inovatyvus problemų sprendimas
15. Tarpkultūrinis sąmoningumas ir bendravimas
16. Medijų kūrimas (fotografija, filmavimas, montavimas)
17. Asmeninio prekės ženklo formavimas
18. Derybų ir įtikinimo menas
19. Emocinis intelektas ir empatija
20. Sisteminis mąstymas ir sudėtingų reiškinių suvokimas

Lėtas esminis pasikeitimas - nuo automatinio vaiko vertinimo link gebėjimų ir pasiekimų vertinimo

Trumpai einantis

Ką turi mokytis šie moksleiviai

Kiekviena tema yra labai didelė:

- Impulsų kontrolė
- Savęs lyginimas tik su savimi
- **asmeninės pažangos stebėjimas**
- **mokymasis mokytis**

Aš sutinku ir daug suaugusių, kurie yra šioje būsenoje

Mes jų nevežam, mes juos mylim

- Ar jūsų vaikas moka išbūti, kai nėra ką veikti?
- Ar jūsų vaikas linkęs pats spręsti problemas?
- Ar jūsų vaikas prisigalvoja/susigalvoja?
- Ar jūsų vaikas nori padaryti pagal save?

Pagrindiniai motyvaciniai teiginiai:

PATS

PASIRINK

MATYK

BŪSIU
ŠALIA

Savarankiškas keliautojas

Ką turi mokytis šie moksleiviai

Kiekviena tema yra labai didelė:

- Filosofija
- Adekvatūs pasirinkimai
- asmeninės pažangos stebėjimas
- mokymasis mokytis

Aš sutinku ir daug suaugusių, kurie yra šioje būsenoje

Patyrinėkite/užpildykite savo kalendorius tokiais aspektais:

- Įvykiai, kurie mane pakeitė
- Dienos, kai atradau žmones
- Svarbios man Lietuvos ar pasaulinės dienos
- Dienos, kai kažką atradau
- Dienos, kai išmokau
- Dienos, kai supratau
- Dienos, kai patyriau

Galimos programos:

- Google Calendar.
- Apple Calendar.
- Outlook Calendar.
- SavvyCal.
- Fantastical.
- My Study Life.
- Timepage

prieš 6 metus

prieš 11 metų

prieš 12 metų

Truputis teorijos

1 Pirmas aukštas: FIZIOLOGINIAI POREIKIAI "Alkanas pilvas mokslui kurčias"

- Ar mokinys išsimiegojęs?
- Ar papusryčiavęs?
- Ar nėra ištroškęs? Kai pilvas gurgia garsiau nei mokytojas kalba, algebra tikrai nelįs į galvą! 😊

2 Antras aukštas: SAUGUMAS "Išsigandusios smegenys nemąsto"

- Ar mokinys jaučiasi saugus klasėje?
- Ar nebijo suklysti?
- Ar žino, ko iš jo tikimasi? Kai bijai, kad tave išjuoks, teoremos įrodymas tampa paskutiniu rūpesčiu!

3 Trečias aukštas: PRIKLAUSYMAS "Pavieniai medžiai miško nesudaro"

- Ar mokinys jaučiasi klasės dalimi?
- Ar turi draugų?
- Ar jaučia mokytojo priėmimą? Net Einšteinas norėjo turėti su kuo per pertrauką pakalbėti!

4 Ketvirtas aukštas: SAVIVERTĖ "Aš galiu! (Gal. Turbūt. Tikiuosi...)"

- Ar mokinys tiki savo jėgomis?
- Ar gauna pripažinimą?
- Ar jaučiasi vertingas? Kai tiki savimi, net chemijos formulės atrodo įveikiamos!

5 Penktas aukštas: SAVIRAIŠKA "Dabar tai parodysiu, ką galiu!"

- Ar mokinys gali išreikšti save?
- Ar mato mokymosi prasmę?
- Ar gali siekti savo tikslų? Štai čia prasideda tikroji mokymosi magija! ✨

Poreikių piramidė

😞 Mažos idėjos dideliems pokyčiams:

1. Fiziologiniams poreikiams:
 - Leiskite atsigerti vandens pamokoje
 - Įtraukite judėjimo pertraukėles
 - Vėdinkite klasę
2. Saugumui:
 - Sukurkite aiškias taisykles
 - Reaguokite į patyčias
 - Padarykite klaidas "normaliu" dalyku
3. Priklausymui:
 - Organizuokite grupines veiklas
 - Kurkite klasės tradicijas
 - Pastebėkite kiekvieną mokinį
4. Savivertei:
 - Švenčiame mažas pergales
 - Mokomės iš klaidų
 - Pastebime pastangas, ne tik rezultatus
5. Saviraiškai:
 - Suteikiame pasirinkimo laisvę
 - Susiejame mokymąsi su jų interesais
 - Leidžiame būti kūrybiškiems

Poreikių piramidė

1 Pirmasis raktelis: AUTONOMIJA

Pagalvokite apie savo sodą. Kas nutinka, kai augalą per daug kontroliuojate, per dažnai "taisote" jo šakeles, nuolat karpote?

Lygiai taip pat su mokiniais. Kai nuolat sakome "tu privalai", "tu turi", "daryk kaip liepta" – mes tarsi "karpome" jų vidinės motyvacijos šakeles.

Ką daryti vietoj to?

- Leiskite rinktis (net jei tai maži pasirinkimai)
- Paaiškinkite, kodėl kažkas svarbu
- Pripažinkite jų jausmus ("Suprantu, kad ši užduotis atrodo sunki...")

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

2 Antrasis raktelis: KOMPETENCIJA

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Įsivaizduokite, kad bandote auginti augalą, kuris nuolat vysta. Ką darytumėte? Tikriausiai ieškotumėte, kokių maistinių medžiagų jam trūksta.

Mokinių motyvacija vysta, kai:

- Užduotys per sunkios
- Arba per lengvos
- Kai negauna konstruktyvaus grįžtamojo ryšio

Kompetencijos jausmas – tai ne "aš viską moku", bet "aš galiu išmokti". Tai tarsi tinkamas "maistas" motyvacijai.

3 Trečiasis raktelis: RYŠYS

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Augalai skirtingai auga pagal tai, kokioje dirvoje jie pasodinti. Mūsų mokinių motyvacijos "dirva" – tai santykiai klasėje.

Ryšys reiškia:

- Priklausymo jausmą ("Aš čia svarbus")
- Saugumą ("Galiu klysti ir mokytis iš klaidų")
- Bendrumo jausmą ("Mes kartu mokomės")

🎯 Kaip tai veikia praktiškai?

[sivaizduokite du scenarijus:

Scenarijus A: "Šiandien rašome kontrolinį. Kas neparašys 7-ui, tas gaus papildomų namų darbų. Ir nepamirškite – nuo šio kontrolinio priklausys jūsų trimestro pažymys."

Scenarijus B: "Šiandien turėsime galimybę patikrinti, kiek išmokome. Galite pasirinkti, ar norite dirbti individualiai, ar porose. Rezultatus aptarsime kartu ir pamatysime, ką dar reikia sustiprinti. Aš tikiu, kad kartu mums pavyks."

Pastebite skirtumą? A scenarijus "užrakina" visus tris raktelius. B scenarijus "atrakina" autonomiją (pasirinkimas), kompetenciją (mokymosi galimybė) ir ryšį (bendras darbas).

🎯 "Dar ne" galia: C. Dweck siūlo pridėti žodelį "dar" prie neigiamų teiginių:

- "Aš nemoku" → "Aš dar nemoku"
- "Man nepavyksta" → "Man dar nepavyksta"
- "Per sunku" → "Kol kas per sunku"

★ Svarbu prisiminti:

- Augimo mąstysena nereiškia, kad visi gali pasiekti viską
- Tai reiškia, kad kiekvienas gali augti ir tobulėti
- Pastangos be strategijos neveikia – reikia mokytis efektyvių mokymosi būdų

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Augimo mąstysena (Dweck)

Pažiūrėkime į du mokinius.

- **Marija sako: "Noriu geriau mokytis."**
- **Jonas sako: "Per artimiausias dvi savaites išmoksiu 20 naujų anglų kalbos žodžių ir galėsiu suprasti savo mėgstamo serialo dialogus be subtitrų."**

Kuris iš jų labiau tikėtina pasieks savo tikslą?

Edwin Locke ir Gary Latham, po 35 metų tyrimų ir daugiau nei 400 eksperimentų, atrado, kad tikslai yra tarsi GPS mūsų motyvacijai. Jie ne tik parodo kryptį, bet ir "įjungia" mūsų vidinius variklius.

Tikslų nustatymo teorija (Locke & Latham)

1. **Tikslai nukreipia dėmesį**
 - Kai žinai, kur eini, lengviau pastebėti reikiamus ženklus
 - Smegenys automatiškai filtruoja, kas svarbu tikslui
 - Mokinys "užsiprogramuoja" pastebėti galimybes mokytis
2. **Tikslai aktyvuoja energiją**
 - Konkretus tikslas = konkreti energija
 - Kuo aiškesnis tikslas, tuo lengviau mobilizuoti jėgas
 - Smegenys mėgsta žinoti, kiek pastangų reikės
3. **Tikslai skatina atkaklumą**
 - Kai žinai, ko sieki, lengviau ištvirti sunkumus
 - Aiškus tikslas padeda įveikti "nenoriu" momentus
 - Progresas tampa matomas ir motyvuojantis
4. **Tikslai stimuliuoja strateginį mąstymą**
 - Konkretus tikslas verčia ieškoti konkrečių sprendimų
 - Smegenys pradeda kurti veiksmų planus
 - Atsiranda kūrybiškumas siekiant tikslo

🎯 Keturi tikslų "stebuklai"

S - Specifinis

- ✗ "Geriau mokytis matematiką"
- ✓ "Išspręsti 5 geometrijos uždavinius per savaitę"

M - Matuojamas

- ✗ "Daugiau skaityti"
- ✓ "Perskaityti vieną knygą per mėnesį"

A - Ambicingas, bet pasiekiamas

- ✗ "Tapti geriausiu klasėje"
- ✓ "Pagerinti pažymį vienu balu per trimestrą"

R - Realistiškas

- ✗ "Išmokti visas pasaulio kalbas"
- ✓ "Išmokti 10 naujų žodžių per savaitę"

T - Terminuotas

- ✗ "Kada nors išmokti programuoti"
- ✓ "Iki semestro pabaigos sukurti savo pirmą žaidimą Python kalba"

☀️ Tikslų "SMART" formulė mokykloje:

Šiuolaikiniai
motyvacijos iššūkiai

Z karta (gimę 1997-2012):

- Tai pirmoji tikrai skaitmeninė karta - jie neatsimena pasaulio be interneto
- Jų smegenys kitaip apdoroja informaciją - greitai, bet paviršutiniškai
- Dėmesį išlaiko 8-12 sekundžių epizodais

Alfa karta (gimę po 2012):

- Dar labiau priklausomi nuo technologijų
- Pirmenybę teikia vaizdinei informacijai
- Dar trumpesnis dėmesio išlaikymas - 4-8 sekundės

🎯 Ką tai reiškia mokymosi motyvacijai?

1. **"Kodėl?" karta.** Šiuolaikiniai mokiniai reikalauja prasmės. "Nes taip reikia" nebėra argumentas. Jie nori žinoti:
 - Kaip tai pritaikysiu realiame gyvenime?
 - Kuo tai man asmeniškai naudinga?
 - Kodėl tai svarbu dabar, ne kažkada ateityje?
2. **Greito atlygio poreikis.** Užaugę su momentiniais "laikais" ir širdutėmis socialiniuose tinkluose, jie sunkiai priima:
 - Ilgalaikius tikslus
 - Atidėtą rezultatą
 - Pastangų ir rezultato ryšį
3. **Multitasking'o iliuzija.** Jie įsitikinę, kad gali:
 - Klausytis pamokos
 - Bendrauti telefonu
 - Dar žiūrėti video (Nors neuromokslas įrodo, kad efektyvus multitasking'as neįmanomas)
4. **Personalizacijos poreikis.** Jie auga pasaulyje, kur:
 - Netflix siūlo filmus pagal jų skonį
 - Spotify kuria asmenišką grojaraščius
 - TikTok algoritmas "žino", kas jiems patinka Todėl standartizuotas mokymas jiems atrodo pasenęs.

💡 Įdomus faktas: nors Z ir Alfa kartų atstovai turi trumpesnį dėmesio išlaikymą kasdienėse situacijose, jie **gali valandų valandas koncentruotis į tai, kas jiems TIKRAI įdomu** (pvz., žaidimus ar pomėgius).

Tai rodo, kad problema ne jų gebėjime susikoncentruoti, o **mūsų gebėjime pateikti medžiagą taip**, kad ji būtų verta jų dėmesio.

🤔 Pamąstymui:

- Kaip galėtume išnaudoti natūralų šių kartų smalsumą?
- Kokius jų įpročius galėtume paversti mokymosi privalumais?
- Kaip suderinti jų poreikį greitam atlygiui su ilgalaikių mokymosi tikslų siekimu?

Dr. Jean Twenge, Z kartos tyrinėtoja, sako: ***"Tai nėra geresnė ar blogesnė karta - ji tiesiog kitokia. Ir mūsų užduotis - ne skųstis tais skirtumais, o išmokyti juos panaudoti mokymosi labui."***

🔍 Ką daryti mokytojui?

1. **Suprasti ≠ Pasiduoti.** Suprasti šių kartų ypatumus nereiškia visiškai pasiduoti jų diktuojamoms sąlygoms. Tai reiškia:
 - leškoti balanso
 - Adaptuoti metodus
 - Mokyti juos prisitaikyti prie realaus pasaulio
2. Išnaudoti stiprybes:
 - Technologinį meistriškumą
 - Gebėjimą greitai rasti informaciją
 - Atvirumą naujovėms
 - Kūrybiškumą
3. Padėti įveikti silpnybes:
 - Ugdyti koncentraciją
 - Mokyti gilaus mokymosi
 - Lavinti kantrybę

